



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU – 4101-09-03/2012

P/12/128

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

(tekst ujednolicony wystąpienia pokontrolnego po uwzględnieniu zmian
wprowadzonych uchwałą Komisji Rozstrzygającej z dnia 22 stycznia 2013 r.)

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin

T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11

llu@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/12/128 - Wdrażanie innowacji przez szkoły wyższe i parki technologiczne w latach 2010-2012.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontroler	Jerzy Łukaszuk, główny specjalista k.p, upoważnienie do kontroli nr 080010 z dnia 12 lipca 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, 20-950 Lublin, ul. Akademicka 13, zwany dalej „UP” lub „Uczelnią”.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Prof. dr hab. Marian Wesołowski, Rektor. (dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli¹ Uniwersytet w ograniczonym zakresie podejmował działania na rzecz komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych:

- od 2009 roku nie zaktualizowano oferty patentów i praw ochronnych na wzory użytkowe, które możliwe były do gospodarczego wykorzystania,
- nie nawiązano skutecznej współpracy z przedsiębiorcami i instytucjami ich wspierającymi, w celu realizacji zadań określonych w art. 4 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym² (dalej: P.s.w.),
- do komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych nie wykorzystywano też spółek prawa handlowego związanych z Lubelskim Parkiem Naukowo-Technologicznym (dalej: LPNT), w których utworzenie Uczelnia zaangażowała majątek i środki publiczne o wartości 2.039 tys. zł,
- do dnia 24 października 2012 r. nie powołano też komórki organizacyjnej, ani nie wyznaczono pracowników, których zadaniem byłoby poszukiwanie przedsiębiorców zainteresowanych gospodarczym wykorzystaniem rezultatów badań naukowych i prac rozwojowych.

W konsekwencji, spośród 24 posiadanych patentów i wzorów przemysłowych (według stanu na 30.06.2012 r.) w okresie objętym kontrolą w gospodarce wdrożono jedynie dwa wzory użytkowe oraz wykorzystano w praktyce wyniki tylko jednego z 59 projektów badawczych zakończonych w latach 2010-2012. Z powodu zaś nieuchwalenia przez Senat Uczelni regulaminu zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych, wymaganego art. 86c P.s.w., obowiązującym od 1 października 2011 r., nie utworzono ze studentami

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

² Dz. U. z 2012 r. poz. 572.

spółek spin-out, których przedmiotem działalności miały być: 1) rozbudowa Centralnego Laboratorium Aparaturowego w LPNT; 2) hodowla i wprowadzanie na rynek nowych odmian krzewów ozdobnych; 3) badania i wprowadzanie na rynek ekonawozów.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Działalność centrum transferu technologii i realizacja jego zadań ustawowych

Opis stanu
faktycznego

1.1. Zarówno statut, jak i regulamin organizacyjny Uczelni nie określały komórek organizacyjnych uprawnionych lub zobowiązanych do działań na rzecz komercjalizacji wyników badań naukowych poprzez transfer nowych technologii do gospodarki. W strukturach Uczelni, do dnia 24 października 2012 r., nie zostało utworzone centrum transferu technologii ani inne komórki właściwe w sprawach komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych. Uczelnia nie utworzyła też takich jednostek w formie spółki handlowej lub fundacji. Zarządzeniem Rektora UP nr 49 z dnia 25 października 2012 r. powołano Biuro Innowacji i Transferu Technologii.

(dowód: akta kontroli str. 7)

Zgodnie z art. 86 P.s.w., w celu lepszego wykorzystania potencjału intelektualnego i technicznego oraz transferu wyników prac naukowych do gospodarki, uczelnie mogą prowadzić akademickie inkubatory przedsiębiorczości oraz centra transferu technologii (ust. 1). Centrum transferu technologii tworzy się w celu sprzedaży lub nieodpłatnego przekazywania wyników badań i prac rozwojowych do gospodarki (ust. 4). Centra transferu technologii (CTT) mogą być tworzone w formie jednostki ogólnouczelnianej, działającej na podstawie regulaminu zatwierdzonego przez senat uczelni albo spółki handlowej lub fundacji (art. 86 ust. 3 i 5). Do zadań ich należy informowanie o prowadzonych na uczelniach pracach badawczych, poszukiwanie możliwości sprzedaży wyników badań oraz poszukiwanie partnerów lub zleceniodawców na kolejne przedsięwzięcia.

Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą (ustępującej kadencji) prof. dr hab. Edward Pałys wyjaśnił, że:

- 1) nieutworzenie w UP komórki do transferu wyników prac naukowych do gospodarki wynikało z braku ustawowego obowiązku w tym zakresie. Komercjalizacja jako taka była jednak prowadzona, a obecnie Uczelnia planuje utworzenie centrum transferu technologii jako ogólnouczelnianej jednostki organizacyjnej;
- 2) w objętym kontrolą okresie w celu komercjalizacji wyników badań naukowych i transferu nowych technologii do gospodarki w UP „prowadzone były następujące działania dotyczące komercjalizacji praw własności przemysłowej:
 - a) rozsyłane były oferty do potencjalnych nabywców o możliwości:
 - udzielenia licencji na korzystanie z chronionego wynalazku lub wzoru użytkowego,
 - albo zbycia patentu na wynalazek albo prawa ochronnego na wzór użytkowy,
 - b) niezależnie od powyższego zawierane były umowy licencyjne.

Działania te były prowadzone zarówno przez twórców projektów wynalazczych – pracowników Uczelni, jak też przez rzecznika patentowego stale współpracującego z Uczelnią, w ramach umowy zlecenia.

(dowód: akta kontroli str. 10)

Umowa, o której mowa w wyjaśnieniu Prorektora, nie zobowiązywała rzecznika patentowego do poszukiwania podmiotów zainteresowanych wdrożeniami rezultatów badań naukowych i prac rozwojowych UP.

(dowód: akta kontroli str. 19)

1.2. Na etapie planowania i realizacji projektów badawczych w UP nie określano ich przydatności użytkowej.

Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą prof. dr hab. Edward Pałys wyjaśnił, że w UP „projekty badawcze do komercjalizacji definiuje się po zakończeniu badań. Spośród wielu prowadzonych projektów tylko niektóre nadają się do komercjalizacji”.

(dowód: akta kontroli str. 12)

Dane o liczbie i wartości³ projektów badawczych zakończonych w UP w latach 2010-2012 (do 27 lipca) oraz o przydatności wyników tych badań do komercjalizacji (w ocenie Uczelni) prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie/Jednostka organizacyjna	Projekty zakończone		
	liczba ogółem	wartość w zł	liczba przydatnych do wdrożenia
Razem 2010 r., w tym:	22	3 932 928	4
Wydz. Agrobiotechnologii (WA)	4	682 160	1
Wydz. Biologii i Hodowli Zwierząt (WBHZ)	4	1 066 050	2
Wydz. Inżynierii Produkcji (WIP)	7	973 618	0
Wydz. Medycyny Weterynaryjnej (WMW)	3	272 000	0
Wydz. Nauk Rolniczych (WNR)	0	0	0
Wydz. Ogrodnictwa i Architekt. Krajobrazu (WOAK)	1	16 000	0
Wydz. Nauk o Żywności i Biotechnologii (WNŻB)	3	779 100	1
Razem 2011 r., w tym:	27	4 107 874	2
Wydz. Agrobiotechnologii (WA)	8	1 202 800	1
Wydz. Biologii i Hodowli Zwierząt (WBHZ)	7	1 477 988	1
Wydz. Inżynierii Produkcji (WIP)	4	877 206	0
Wydz. Medycyny Weterynaryjnej (WMW)	0	0	0
Wydz. Nauk Rolniczych (WNR)	0	0	0
Wydz. Ogrodnictwa i Architekt. Krajobrazu (WOAK)	4	261 880	0
Wydz. Nauk o Żywności i Biotechnologii (WNŻB)	4	288 000	0
Razem 2012 r., w tym:	10	2 587 366	1
Wydz. Agrobiotechnologii (WA)	3	640 645	0
Wydz. Biologii i Hodowli Zwierząt (WBHZ)	3	1 124 000	1
Wydz. Inżynierii Produkcji (WIP)	1	398 000	0
Wydz. Medycyny Weterynaryjnej (WMW)	0	0	0
Wydz. Nauk Rolniczych (WNR)	0	0	0
Wydz. Ogrodnictwa i Architekt. Krajobrazu (WOAK)	2	178 801	0
Wydz. Nauk o Żywności i Biotechnologii (WNŻB)	1	245 920	0

Spośród 59 zakończonych projektów badawczych jako przydatne do wdrożenia w praktyce uznano wyniki siedmiu (11,9%) badań o łącznej wartości 3.657.180 zł przeprowadzonych w następujących tematach:

zakończonych w 2010 r.:

- 1) Możliwości wykorzystania odpadowej wełny mineralnej z uprawy pod osłonami do zwiększenia produktywności gleb oraz ich rekultywacji na terenach zdegradowanych. Badania prowadzono w WA;

³ kwota określona w decyzji o przyznaniu dotacji lub umowie o finansowaniu badań

- 2) Nowe metody i technologie dozodoryzacji w produkcji przemysłowej, rolnej i gospodarce komunalnej. Opracowanie i przygotowanie do wdrożeń nowych urządzeń eliminujących odory z wykorzystaniem techniki fotokatalizy, spalania katalitycznego, biofiltracji, ozonizacji, technik plazmowych oraz procesów chemicznej i biologicznej absorpcji i adsorpcji. Badania prowadzono w WBHZ;
- 3) Nowe metody i technologie dozodoryzacji w produkcji przemysłowej, rolnej i gospodarce komunalnej. Optymalizacja żywienia świń pod względem ilości i jakości białka oraz wykorzystania bezpiecznych dodatków paszowych nowej generacji w aspekcie zmniejszenia deponatu azotu w odchodach. Badania prowadzono w WBHZ;
- 4) Opracowanie hypoalergicznego preparatu synbiotycznego z wykorzystaniem szczepów *Lactobacillus rhamnosus* w przemyśle. Badania prowadzono w WNŻB;

zakończonych w 2011 r.:

- 1) Identyfikacja oraz określenie markerów DNA dla genów odporności na mączniaka prawdziwego u owsa zwyczajnego i pszenżyta przydatnych w hodowli tych zbóż. Badania prowadził WA;
- 2) Efektywność produkcji żywca wołowego wysokiej jakości w gospodarstwach rezygnujących z produkcji mleka. Badania prowadził WBHZ;

zakończonych w 2012 r.:

- 1) Produkcja i zastosowanie koncentratu białkowo-ksantofilowego z lucerny (*Medicago sativa*) dla poprawy dobrostanu i efektywności produkcji zwierzęcej. Badania przeprowadzone w WBHZ.

(dowód: akta kontroli str. 39-43)

Według stanu na dzień 30 czerwca 2012 r. UP posiadał pozostające w mocy:

- 14 patentów na wynalazki, w tym 11 uzyskanych w latach 2010-2012 i przydatnych do komercjalizacji (w ocenie Uczelni), lecz jeszcze nieskomercjalizowanych:

Lp.	Patent		Wynalazek opracowany w:
	nr i przedmiot patentu	rok uzyskania	
1	208095, pt. „Sposób preparowania ziarna na paszę”	2010	WIP
2	363599 pt. „Sposób przygotowania kolb kukurydzy do omlotu”	2012	WNZB
3	211354, pt. „Nowy szczep <i>Bacillus</i> sp. i sposób wytwarzania α -amylazy...”	2011	WIP
4	209688, pt.: „Sposób regeneracji hamulców ciernych i narzędzie do...”	2011	WIP
5	210777, pt.: „Mechanizm regulacyjny”	2011	WIP
6	211060, pt.: „Sposób oceny jakości drewna i urządzenie...”	2011	Administracji
7	377224, pt.: Sposób wytwarzania materiału izolacyjnego”	2012	WIP
8	212136, pt. „Zagęstnik do potraw”	2012	WIP
9	383293, pt.: „Aparat do pobierania drobin”	2012	WBHZ
10	383855, pt. „Nasadka tnąca”	2012	WBHZ
11	212148, pt.: Dysza rozpylająca”	2012	WIP

- 10 praw ochronnych na wzory użytkowe, w tym 5 uzyskanych w latach 2010-2012, przydatnych do komercjalizacji, lecz jeszcze nieskomercjalizowanych:

Lp.	Prawa ochronne na wzory użytkowe		Wzór użytkowy opracowany w:
	nr i przedmiot prawa	rok uzyskania	

Lp.	Prawa ochronne na wzory użytkowe		Wzór użytkowy opracowany w:
	nr i przedmiot prawa	rok uzyskania	
1	65418, pt.: „Przenośny żłób dla zwierząt”	2010	WBHZ
2	65892, pt.: „Urządzenie do oczyszczania ziarna”	2011	WIP
3	65621, pt.: „Przystawka do badań wytrzymałościowych”	2011	WIP
4	120408, pt.: „Urządzenie do badania przepływu płynu przez materiał ziarnisty”	2012	WIP
5	120426, pt.: „Zawieszenie żłobu”	2012	WBHZ

(dowód: akta kontroli str. 44-58)

Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą prof. dr hab. Stanisław Baran wyjaśnił, że w latach 2010-2012 UP upubliczniał i aktualizował na swoich stronach internetowych posiadane patenty i wzory użytkowe nadające się (w ocenie Uczelni) do komercjalizacji. Ponadto na stronach internetowych Uczelni większość katedr i instytutów UP prezentowała zakres możliwych do wykonania analiz i prac badawczych.

(dowód: akta kontroli str. 156-165)

Według stanu na dzień złożenia ww. wyjaśnień, tj. 22.10.2012 r., na stronie internetowej Uczelni⁴ w zakładce *Patenty i prawa ochronne* znajdowało się zestawienie pt. „Patenty na wynalazki i prawa ochronne na wzory użytkowe przyznane w 2008 r.”, zawierające wykaz ośmiu pozycji patentów i trzech wzorów użytkowych, na które prawa ochronne UP uzyskał w 2008 r. Wśród tych pozycji tylko cztery (trzy patenty i jeden wzór użytkowy) objęte były ochroną pozostającą w mocy również na dzień 30.06.2012 r. Zestawienie zawierało m.in. daty opublikowania zgłoszeń wynalazków lub wzorów użytkowych w Biuletynie Urzędu Patentowego RP (z lat 2003-2008) oraz (przy części pozycji) daty opublikowania w Wiadomościach Urzędu Patentowego RP informacji o udzielonych patentach/prawach ochronnych. Ostatnie z uwzględnionych w wykazie zgłoszeń patentowych dotyczyło zgłoszenia zamieszczonego w WUP z dnia 29.05.2009 r.

(dowód: akta kontroli str. 166-168)

Oprócz ww. w badanym okresie UP uzyskał jeden patent i trzy prawa ochronne na wzory użytkowe, które zgłoszone zostały do Urzędu Patentowego RP w latach 2004-2008 oraz zostały wygaszone po pierwszym trzyletnim okresie ochronnym, liczonym od dnia zgłoszenia wniosków. Za dalsze okresy ochronne Uczelnia nie wniosła opłat, oceniając brak możliwości wdrożenia wynalazku lub wzorów użytkowych. Dotyczyło to:

- patentu uzyskanego w 2012 r. na „Urządzenie do oznaczania zdolności kiełkowania nasion”, opracowanego w WIP, zgłoszonego do Urzędu Patentowego RP w 2005 r.,
- praw ochronnych uzyskanych:
 - 1) w 2010 na wzór użytkowy opracowany w WIP pt. „Urządzenie do obróbki nasion”, zgłoszonego do ochrony w 2008 r.,
 - 2) w 2010 na wzór użytkowy opracowany w WIP pt. „Urządzenie do segregacji drobnych przedmiotów”, zgłoszonego w 2008 r.,
 - 3) w 2012 na wzór użytkowy opracowany w WIP pt. „Zamek elektromagnetyczny”, zgłoszonego w 2004 r.

W przypadkach tych wniesienie opłat tylko za pierwszy trzyletni okres ochrony i publikację w oficjalnych publikatorach Urzędu Patentowego spełniało warunki do uprawomocnienia decyzji Urzędu Patentowego, a w końcowym rezultacie zapewniało jedynie twórcom i Uczelni uzyskanie punktów do dorobku naukowego.

⁴ <http://www.nauka.up.lublin.pl>

Na dzień 30 czerwca 2012 r. w toku były postępowania w sprawie uzyskania:

- patentów na 19 wynalazków, z tego: 10 opracowanych na WIP, pięć na WNŻB, dwa na WOAK, jeden na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej (WMW), jeden na WA;
- praw ochronnych na cztery wzory użytkowe, wszystkie opracowane na WIW.

W badanym okresie Uczelnia nie posiadała i nie prowadziła postępowań o uzyskanie praw z rejestracji wzorów przemysłowych.

(dowód: akta kontroli str. 44-58)

Postępowania w sprawie uzyskania ochrony prawnej wynalazków i wzorów użytkowych UP prowadził przy pomocy zewnętrznego rzecznika patentowego. Podstawę współpracy Uczelni z rzecznikiem patentowym stanowiła umowa zawarta 1 grudnia 1995 r. przez Akademię Rolniczą⁵ w Lublinie z Biurem Rzecznika Patentowego. Zgodnie z treścią umowy, zawartej na czas nieokreślony, Uczelnia powierzyła Biuru odpłatne świadczenie pomocy prawnej w sprawach własności przemysłowej, w szczególności:

- opracowanie zgłoszeń wynalazków i wzorów użytkowych dokonanych przez pracowników Uczelni,
- udział w postępowaniu przed Urzędem Patentowym RP i Komisją Odwoławczą przy Urzędzie Patentowym RP w charakterze pełnomocnika,
- pełnienie dyżuru w siedzibie Uczelni w czasie dwóch godzin tygodniowo, z wyłączeniem przerw wakacyjnych,
- udzielanie porad prawnych w zakresie przedmiotu umowy.

Jako podstawę ustalania opłat za wykonywane czynności Biuro Rzecznika Patentowego umowa wskazuje „Wytyczne Krajowej Rady Rzeczników Patentowych PIRP w sprawie opłat za czynności rzeczników patentowych”, podczas gdy aktualnie sprawy te reguluje rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 2 grudnia 2003 r. w sprawie opłat za czynności rzeczników patentowych⁶, określające jedynie stawki minimalne. W sprawach nieuregulowanych umowa odsyłała do przepisów Kodeksu cywilnego oraz ustawy z dnia 9 stycznia 1993 r. o rzecznikach patentowych⁷. Aktualnie zakres działalności rzeczników patentowych określa ustawa z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych⁸.

(dowód: akta kontroli str. 19)

Bez kosztów refundacji opłat wnoszonych w imieniu Uczelni na rzecz Urzędu Patentowego RP za czynności wykonane na rzecz Uczelni w badanym okresie Biuro Rzecznika Patentowego obciążyło UP kwotą 38.385,57 zł w 2010 r., 29.447,40 zł w 2011 r. i 27.871,80 zł w pierwszym półroczu 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 20-32)

Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą (nowej kadencji) prof. dr. hab. inż. Stanisław Baran wyjaśnił, że w UP „nie analizowano celowości i opłacalności korzystania z obsługi patentowej zlecanej na zewnątrz w kontekście utworzenia na Uczelni stanowiska uczelnianego rzecznika patentowego. Niemniej jednak zatrudnienie rzecznika patentowego na etacie Uczelni przewyższy podane [ww.] kwoty, a zakres obowiązków pozostanie taki sam. Ponadto w systemie zlecanym wynagrodzenie wypłacane jest za wykonaną pracę. Jednak w świetle zwiększonej (co jest koniecznością) aktywności pracowników Uczelni w zakresie własności

⁵ ustawą z dnia 7 lutego 2008 r. o nadaniu nowych nazw niektórym akademiom rolniczym (Dz. U. Nr 52, poz. 300) z dniem 12 kwietnia 2008 r. Uczelnia nadano nazwę „Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie”.

⁶ Dz. U. Nr 212, poz. 2076 ze zm.

⁷ Dz. U. Nr 10, poz. 46

⁸ Dz. U. z 2011 r. Nr 155, poz. 925

przemysłowej, zatrudnienie rzecznika patentowego na etacie wydaje się być zasadnym”.

(dowód: akta kontroli str. 131-132)

1.3. W objętym kontrolą okresie Uczelnia wdrożyła do gospodarki rezultaty dwóch badań przeprowadzonych w latach poprzednich, tj.:

- 1) umową z 29.09.2010 r. udzieliła FHU „MIRMAT” z Wincentowa licencji niewyłącznej na wykonanie i sprzedaż jednej sztuki sekcji chłodząco-formującej, według wzoru użytkowego opracowanego na WIP i objętego prawem ochronnym PL-64690 Y1 z 2009 r. oraz jednej sztuki ślimaka do ekstrudera, według wzoru użytkowego opracowanego na WIP i objętego prawem ochronnym PI-64691 Y1 z 2009 r. Z tytułu tej licencji Uczelnia uzyskała wpływy w kwocie netto 5.000 zł;
- 2) umową z 10.05.2012 r. udzieliła Zakładowi Maszyn Chemicznych „Metalchem” Sp. z o.o. w Gliwicach licencji niewyłącznej na wykonanie i sprzedaż pięciu sztuk sekcji chłodząco-formującej, według wzoru użytkowego objętego prawem ochronnym PI-64690 Y1 z 2009 r. oraz pięciu sztuk ślimaka do ekstrudera, według wzoru użytkowego objętego prawem ochronnym PI-64691 Y1 z 2009 r. (kolejna licencja na te same wzory użytkowe). Licencja została udzielona za odpłatnością w wysokości netto 10.000 zł (brutto 12.300 zł), płatnej w dwóch ratach po 5.000 zł, z których pierwsza wpłynęła w 21.08.2012 r., a druga wymagalna będzie 31.12.2012 r.

Ponadto umową z umową z 18.04.2011 r. UP udzielił przedsiębiorcy z Łucki, prowadzącemu Zakład Wyrobów Betonowych, licencji niewyłącznej na wykorzystanie dla potrzeb realizacji projektu badawczego pt. „Przeprowadzenie prac badawczych w celu opracowania technologii przydomowej hybrydowej oczyszczalni ścieków zintegrowanej z instalacją do odwadniania osadów i systemu odprowadzania ścieków do gruntu” opracowanych na WIP wynalazków pt. „Przydomowa oczyszczalnia ścieków” oraz „Instalacja do odwadniania osadów i sposób odwadniania osadów”, za opracowanie których Uczelni i jej współtwórcom przysługuje prawo do uzyskania patentu (postępowania w toku), według zgłoszeń odpowiednio: P-390143 z 2.01.2010 r. oraz P-387607 z 25.03.2009 r. Licencji tej UP udzielił nieodpłatnie, na czas określony do 30.10.2012 r., z zastrzeżeniem, że w przypadku zaistnienia możliwości uzyskania korzyści materialnych w wyniku korzystania z tych wynalazków lub zamiaru podjęcia korzystania z wynalazków licencjobiorca winien uzyskać zgodę Uczelni w formie aneksu do umowy licencyjnej albo odrębnej umowy licencyjnej, która może być odpłatna;

(dowód: akta kontroli str. 59-68)

Sprawa niskiej efektywności komercjalizacji wyników badań naukowych, powodującej obniżenie oceny parametrycznej Uczelni, była przedmiotem dyskusji na posiedzeniach Senatu UP w dniach 22 października 2010 r. i 28 stycznia 2011 r. W protokole z posiedzenia 22.10.2010 r. stwierdzono m.in., że „...w ciągu dwóch lat Uczelnia musi zwiększyć liczbę punktów za wdrożenia i powinien powstać kompetentny zespół koordynujący te działania”. Rzecznik patentowy „w kwestii patentów i licencji pomaga tym osobom, które się do niego zgłaszają. Faktem jest, że zawarcie umów licencyjnych wiąże się z aktywnością twórców. (...) Rektor zwrócił się do dziekanów aby uświadomili pracownikom wydziałów, że mogą korzystać z pomocy rzecznika patentowego”.

W protokole z posiedzenia 28.01.2011 odnotowano potrzebę ogłoszenia przetargu na wyłonienie odpowiedniej kancelarii do pomocy pracownikom Uczelni z zakresu patentów i wdrożeń albo zatrudniania lub wyszkolenia w tym zakresie osoby spośród już zatrudnionych w Dziale Nauki i Współpracy z Zagranicą. Stwierdzono m.in., że „Pracownicy, którzy chcieliby przygotować wniosek nie potrafią wdrożyć go od strony formalnej (...). Pracownicy Uczelni czasami wypracowują nowe

technologie, niestety one nie są patentowane i nie są zastrzeżone, nie patentuje się np. technologii uprawy”.

(dowód: akta kontroli str. 75-77)

Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą prof. dr hab. inż. Stanisław Baran wyjaśnił, że spośród 59 projektów badawczych (PB) zakończonych w UP w latach 2010-2012, 52 dotyczyły badań podstawowych, finansowanych przez Narodowe Centrum Nauki (NCN). „NCN finansuje PB obejmujące wyłącznie badania podstawowe i jest to główny warunek aby złożony wniosek został przyjęty do realizacji. Zgodnie z ustawą o finansowaniu nauki, badania podstawowe to prace eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobycia nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów, bez nastawienia na praktyczne zastosowanie ani użytkowanie”. Tylko siedem zakończonych PB dotyczyło „badań stosowanych i zgodnie z umową [o finansowanie PB] kierownik projektu jest zobowiązany, po upływie jednego roku od dnia uznania umowy za wykonaną, do przedłożenia Ministerstwu [Narodowemu Centrum Badań i Rozwoju, dalej „NCBiR”] informacji o wykorzystaniu wyników projektu w praktyce oraz uzyskanych w związku z tym efektach społecznych i gospodarczych. Zgodnie z powyższym, część projektów wdrożono i informacja została złożona (...), a część jest w przygotowaniu do wdrożenia. Należy zaznaczyć, że większość uzyskanych wyników, zarówno z projektów pozyskiwanych w drodze konkursu, jak i działalności statutowej obejmującej badania stosowane, jest przekazywana bezpośrednio podmiotom gospodarczym, jako wynik podpisanych porozumień o współpracy naukowej i dydaktycznej, np. z Kopalnią Siarki Machów S.A., ale bez korzyści materialnych dla Uczelni”.

Ponadto Prorektor wskazał na wieloaspektowy charakter wdrażania wyników badań do praktyki rolniczej, zależny od specyfiki realizowanych badań. Poparł to przykładami dotyczącymi podejmowanych przez pracowników Uczelni działań o charakterze popularyzatorsko-upowszechnieniowo-doradczym, odnoszących się do wyników prac badawczych zrealizowanych nie tylko w UP i nie tylko w okresie objętym nin. kontrolą. Np. rozpowszechnianie w rejonie nadbużańskim owiec ras polskich, konferencje dot. wdrażania zasad prowadzenia rolnictwa ekologicznego.

Kontynuując, Prorektor podał, że „w powyższym świetle transfer wiedzy do gospodarki funkcjonuje, może nie w takim zakresie jak tego byśmy oczekiwali. Główną przyczyną niskiej skuteczności Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie w zakresie komercjalizacji wyników badań naukowych i transferu nowych technologii do gospodarki było to, iż opatentowane wynalazki i świadectwa ochronne nie znalazły zainteresowania w podmiotach gospodarczych. Sektor szeroko pojętego rolnictwa jest jednocześnie ubogi finansowo i nie możemy się porównywać z politechnikami współpracującymi z przemysłem ciężkim. Jest to również główna bariera utrudniająca Uczelni transfer nowych technologii do gospodarki”.

(dowód: akta kontroli str. 129-131)

W związku z ww. wyjaśnieniem stwierdzono, że spośród zakończonych w latach 2010-2012 siedmiu projektów badawczych dotyczących „badań stosowanych”, do czasu badania nin. zagadnień (02.10.2012 r.) do NCBiR złożona została informacja o wykorzystaniu w praktyce wyników jednego projektu, tj. zakończonego w 2010 r. projektu pt. „Możliwości wykorzystania odpadowej węgla mineralnej z uprawy pod osłonami do zwiększenia produktywności gleb oraz ich rekultywacji na terenach zdegradowanych”. Według tej informacji wyniki badań zostały wykorzystane do:

- rekultywacji biologicznej zdewastowanych pól górniczych po eksploatacji siarki metodą Frascha w Kopalni Siarki Machów S.A.,

- poprawy właściwości gleb lekkich w gospodarstwie ogrodniczym „Garden” Danuta Ignatowicz w Mielcu.

(dowód: akta kontroli str. 138-151)

Ponadto, w ramach zakończonego w 2011 r. projektu pt. „Identyfikacja oraz określenie markerów DNA dla genów odporności na mączniaka prawdziwego u owsa zwyczajnego i pszenżyta przydatnych w hodowli tych zbóż” 06.08.2012 r. Uczelnia dokonała dwóch zgłoszeń patentowych na wynalazki pt.:

- 1) „Sposób wykrywania obecności genu odporności na mączniaka prawdziwego OMR1 w materiale genetycznym owsa zwyczajnego oraz para starterów do wykrywania obecności genu odporności na mączniaka prawdziwego OMR1”,
- 2) „Sposób wykrywania obecności genu odporności na mączniaka prawdziwego OMR2 w materiale genetycznym owsa zwyczajnego oraz para starterów do wykrywania obecności genu odporności na mączniaka prawdziwego OMR2”.

(dowód: akta kontroli str. 152-153)

1.4. Do czasu nin. kontroli NIK:

- Uczelnia nie utworzyła samodzielnie lub wspólnie z innymi uczelniami spółki celowej do obejmowania udziałów w spółkach kapitałowych lub tworzenia spółek kapitałowych, które powstają w celu wdrożenia wyników badań naukowych lub prac rozwojowych prowadzonych w uczelni,
- Senat UP nie uchwalił regulaminu zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej, a także zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych.

(dowód: akta kontroli str. 7)

Zgodnie z obowiązującym od 1 października 2011 r.:

- art. 86a P.s.w. – uczelnia (rektor za zgodą senatu lub innego organu kolejalnego), w celu komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych może utworzyć spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółkę akcyjną („spółka celowa”);
- art. 86c P.s.w. – senat uchwała regulamin zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych, który określa:
 - 1) prawa i obowiązki uczelni, pracowników oraz studentów i doktorantów w zakresie ochrony i korzystania z praw autorskich i praw pokrewnych oraz praw własności przemysłowej;
 - 2) zasady wynagradzania twórców;
 - 3) zasady i procedury komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych;
 - 4) zasady korzystania z majątku uczelni wykorzystywanego do komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych oraz świadczenia usług naukowo-badawczych.

Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą prof. dr hab. Edward Palys wyjaśnił, że:

- wprowadzając w życie od 1 października 2011 r. art. 86a P.s.w. „ustawodawca nie określił w jakim terminie spółka celowa ma być utworzona. Utworzenie spółki celowej jak każdej spółki prawa handlowego oraz jej funkcjonowanie wiąże się z określonymi kosztami. Z dotychczasowych doświadczeń z komercjalizacją brak było przesłanek, że działalność taka przyniesie Uczelni korzyści materialne”.

Jednocześnie wyjaśniający zwrócił uwagę na „pewną niejasność prawną. Art. 86 ust. 1 P.s.w. stanowi, że uczelnie <<mogą>> tworzyć centra transferu

technologii w formie spółki handlowej (art. 86 ust. 5 pkt 2), zaś art. 86a wprowadza obowiązek utworzenia spółki prawa handlowego o tym samym zakresie działania co wspomniane centrum. Nie jest więc jasne, czy mają być dwie spółki, czy utworzenie spółki celowej jest w ogóle konieczne. Nadto jednocześnie funkcjonowanie centrum w rozumieniu art. 86 P.s.w. i spółki celowej w rozumieniu art. 86a będzie wymagało podwójnego ponoszenia kosztów na osiągnięcie jednego celu”;

- wprowadzając w życie od 1 października 2011 r. art. 86c P.s.w. „ustawodawca nie określił w jakim terminie regulamin ma być uchwalony przez senat i wprowadzony w życie. Wcześniej nie było więc wymogu aby Uczelnia posiadała regulamin. Obecnie [31.07.2012 r.] regulamin jest w przygotowaniu i będzie przedstawiony Senatowi do rozpatrzenia we wrześniu br.”

(dowód: akta kontroli str. 11)

Przepis art. 86c dodany został przez art. 1 pkt 66 ustawy z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw⁹, z mocą obowiązującą od dnia 1 października 2011 r. (art. 38 pkt 1 ustawy zmieniającej). Ponadto po dniu wejścia w życie art. 86c Uczelnia udzielała licencji (patrz. pkt 1.3. nin. wystąpienia), czyli dokonywała komercjalizacji wyników badań i prac rozwojowych, a to powinno nastąpić na podstawie regulaminu.

Pismem z 13.02.2012. Zespół Radców Prawnych Uczelni odmówił opracowania regulaminu, o którym mowa w art. 86c P.s.w., zleconego przez Prorektora ds. nauki i współpracy z zagranicą pismem z 30.01.2012 r., uzasadniając to brakiem obowiązków i wiedzy merytorycznej w tym zakresie. W tej sytuacji o opracowanie regulaminu Prorektor zwrócił się do rzecznika patentowego.

(dowód: akta kontroli str. 13-14)

Do dnia 9 listopada 2012 r. regulamin nie został uchwalony.

W latach 2010-2012 w UP nie przeprowadzano audytu technologicznego zmierzającego do oceny potencjału technologicznego Uczelni.

Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą prof. dr hab. Stanisław Baran wyjaśnił, że audyt technologiczny nie jest „formą obowiązkową, ale dobrze byłoby gdyby był przeprowadzony”.

(dowód: akta kontroli str. 156)

1.5. W UP nie określono pisemnych zasad udzielania pracownikom naukowym wsparcia we wdrażaniu wyników badań naukowych.

Prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą prof. dr hab. Edward Pałys wyjaśnił, że „Naukowcom pragnącym wdrożyć wyniki swoich badań Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie oferował pomoc rzecznika patentowego UP i Działu Nauki UP”.

(dowód: akta kontroli str. 12)

1.6. Do czasu nin. kontroli NIK Uczelnia nie umożliwiała transferu wiedzy i technologii poprzez tworzenie przez pracowników lub absolwentów uczelni firm odpryskowych typu spin-out lub spin-off.

Według wyjaśnień Prorektora ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą oraz dołączonych do wyjaśnień dokumentów, z powodu nieprzygotowania organizacyjnego Uczelni nie powiodła się podjęta w IV kwartale 2011 r. próba utworzenia spółek spin-out ze studentami UP, których przedmiotem działalności miały być: 1) rozbudowa

⁹ Dz. U. Nr 84, poz. 455

Centralnego Laboratorium Aparaturowego w LPNT; 2) hodowla i wprowadzanie na rynek nowych odmian krzewów ozdobnych; 3) badania i wprowadzanie na rynek ekonawozów. Zgodnie z opinią radcy prawnego Uczelni z 21.02.2012 r., tworzenie takich spółek przede wszystkim powinno być poprzedzone uchwaleniem regulaminu zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej, a także zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych.

(dowód: akta kontroli str. 12, 15-18)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- nieuchwalenie przez Senat Uczelni regulaminu zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych, wymaganego obowiązującym od 1 października 2011 r. art. 86c P.s.w.,
- nieaktualizowanie od 2009 r. zamieszczonej na stronie internetowej oferty Uczelni dotyczącej posiadanych patentów i praw ochronnych na wzory użytkowe,
- nieudzielenie twórcom wynalazków pomocy w poszukiwaniu przedsiębiorców zainteresowanych gospodarczym wykorzystaniem wyników prac badawczych.

Następstwem tych nieprawidłowości była niska skuteczność wdrażania wynalazków i wzorów użytkowych Uczelni do gospodarki. W ciągu trzech analizowanych lat nie skomercjalizowano żadnego z 12 wynalazków i ośmiu wzorów użytkowych objętych w tym czasie prawami ochronnymi. W ograniczonym zakresie wdrożono tylko dwa wzory użytkowe objęte ochroną w 2009 r. oraz wykorzystano w praktyce rezultaty jednego z 59 badań naukowych zakończonych w latach 20010-2012. Brak regulaminu przewidzianego w art. 86c P.s.w. nie pozwalał na utworzenie trzech spółek spin-out ze studentami UP.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Uwagi NIK dotyczyły:

- nieprzeprowadzania audytu technologicznego zmierzającego do oceny potencjału technologicznego Uczelni,
- relatywnie wysokiego udziału (88,1%) projektów o niskiej przydatności do bezpośredniego zastosowania w gospodarce w ogólnej liczbie prowadzonych badań.

Ocena częściowa

Najwyższej Izba Kontroli ocenia, że UP w ograniczonym zakresie podejmował działania na rzecz komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych:

- od 2009 roku nie zaktualizował swojej oferty patentów i praw ochronnych na wzory użytkowe możliwe do gospodarczego wykorzystania,
- do dnia 24 października 2012 r. nie powołał komórki organizacyjnej, ani nie wyznaczył pracowników, których zadaniem byłoby poszukiwanie przedsiębiorców zainteresowanych gospodarczym wykorzystaniem rezultatów badań naukowych i prac rozwojowych.

Następstwem tego była niska skuteczność wdrażania wynalazków i wzorów użytkowych Uczelni do gospodarki. W ciągu trzech analizowanych lat nie skomercjalizowano żadnego z 12 wynalazków i ośmiu wzorów użytkowych objętych w tym czasie prawami ochronnymi. W ograniczonym zakresie wdrożono tylko dwa wzory użytkowe oraz wykorzystano w praktyce wyniki jednego z 59 projektów badawczych zakończonych w latach 2010-2012. Z powodu zaś nieuchwalenia przez

Senat Uczelni regulaminu zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych, wymaganego art. 86c P.s.w., obowiązującym od 1 października 2011 r., nie utworzono ze studentami trzech spółek spin-out.

2. Współpraca Uczelni z przedsiębiorcami i instytucjami wspierającymi przedsiębiorców na rzecz transferu technologii

Opis stanu faktycznego

W objętym kontrolą okresie UP nie miał sformalizowanych powiązań i nie prowadził współpracy z podmiotami zarządzającymi parkami technologicznymi, inkubatorami przedsiębiorczości, centrami transferu technologii oraz instytucjami wspierającymi (zrzeszającymi) przedsiębiorców.

(dowód: akta kontroli str. 78)

Uczelnia posiadała natomiast:

- 29 umów o współpracy naukowo-badawczej zawartych z: instytutami spoza Uczelni (4 umowy), Centralnym Ośrodkiem Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej (1), jednostkami samorządu terytorialnego (4 umowy dot. badań przydomowych oczyszczalni ścieków), Podlaskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego (1), Roztoczańskim Parkiem Narodowym (2), przedsiębiorstwami z różnych branż (15 umów), innymi uczelniami publicznymi (2);
- cztery umowy o współpracy naukowo-dydaktycznej (zajęcia terenowe, seminaria, praktyki i staże) zawartych z: Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Radomiu (1 umowa), Zespołem Lubelskich Parków Krajobrazowych w Lublinie (1), z przedsiębiorcami (2 umowy);
- jedną umowę o współpracy usługowej (licencja na używanie komputerowych baz danych dot. pełnych tekstów etykiet - instrukcji stosowania zarejestrowanych w Polsce środków ochrony roślin) zawartą z przedsiębiorcą.

(dowód: akta kontroli str. 134-137)

Ponadto Uczelnia posiadała udziały/akcje w dwóch spółkach prawa handlowego zawiązanych z tworzeniem Lubelskiego Parku Naukowo-Technologicznego, tj. w:

- 1) założonej 26.05.2003 r. spółce pod firmą „Lubelski Park Naukowo-Technologiczny” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Uczelnia była jednym z dziewięciu założycieli tej spółki i wniosła do niej wkład pieniężny w kwocie 6 tys. zł w zamian za 12 udziałów, co stanowiło 11,1% kapitału zakładowego wynoszącego 54.000 zł. Po podwyższeniu w grudniu 2004 r. kapitału zakładowego spółki do kwoty 236.000 zł, wartość wkładu UP nie uległa zmianie, ale jego udział w kapitale zakładowym spółki zmniejszył się do 2,5%. W 2009 r. spółka została przekształcona w „Centrum Innowacji i Transferu Technologii Lubelski Park Naukowo-Technologiczny Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”;
- 2) założonej 09 lutego 2005 r. przez Uczelnię i Województwo Lubelskie spółce pod firmą „Park Naukowo-Technologiczny Województwa Lubelskiego Spółka Akcyjna”, przekształconej następnie w „Lubelski Park Naukowo-Technologiczny Spółka Akcyjna”. Do spółki tej Uczelnia wniosła aport w postaci prawa wieczystego użytkowania 4,2861 ha gruntów w Lublinie, na których jest tworzony LPNT. W zamian za aport Uczelnia objęła 1.640 akcji imiennych uprzywilejowanych¹⁰ serii A o łącznej wartości nominalnej 1.640 tys. zł, co

¹⁰ Akcje serii A, B objęte przez założycieli spółki są uprzywilejowane: co do głosu - w ten sposób, że na każdą akcję przypadają dwa głosy na walnym zgromadzeniu; co do dywidendy - w ten sposób, że dywidenda przeznaczona na akcje

stanowiło 72,4% kapitału zakładowego spółki wynoszącego 2.265 tys. zł. Ponadto 24.09.2009 r. Uczelnia nabyła za gotówkę 393 akcje imienne nieuprzywilejowane serii G o wartości nominalnej 393 tys. zł. Po zmianach na dzień 28.06.2012 r. (dzień walnego zgromadzenia akcjonariuszy) UP posiadał 2.033 akcje tej spółki z prawem 3.673 głosów, co stanowiło odpowiednio 4,3% ogólnej liczby akcji spółki (46.803) i 7,5% ogólnej liczby głosów (49.068).

Uczelnia nie posiadała dokumentów organizacyjnych pierwszej z wymienionych spółek, w przypadku drugiej - posiadała jedynie jej akt założycielski.

(dowód: akta kontroli str. 79-108, 154)

Z dokumentacji Uczelni i wyjaśnień Prorektora ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą nie wynikało, aby spółki te były wykorzystywane do transferu do gospodarki wyników badań naukowych prowadzonych w UP.

(dowód: akta kontroli str. 10-12)

Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą wyjaśnił, że:

- „celem umieszczenia udziałów/akcji w dwóch spółkach związanych z Lubelskim Parkiem Naukowo-Technologicznym była obecność przedstawicieli UP w Lublinie i możliwość wpływania na decyzje Parku w środowisku lubelskim. Nie wyobrażam sobie Parku bez udziału UP. Udział finansowy Uczelni wynosił 10 tys. zł, tak jak każdego z udziałowców. Ponadto UP (...) aportem wniósł 4,28861 ha gruntu pod budowę LPN-T, co zwiększyło nasz wkład w przedsięwzięcie. W obiektach LPN-T funkcjonuje Centralne Laboratorium Agroekologiczne UP, które uzyskało ponad 60 akredytacji na procedury analityczne związane z analizą różnych materiałów biologicznych. Jest to bardzo ważne dla UP i przyczyni się do podniesienia wartości publikacji naukowych, uzyskania korzystniejszej oceny parametrycznej, poprawy komercjalizacji wyników badań i technologii (...);
- „do chwili obecnej [28.09.2012 r.] nie korzystaliśmy z usług LPN-T w zakresie transferu wyników badań naukowych do gospodarki. W przyszłości, po zmianach organizacyjnych w LPN-T i większej aktywności w działaniu, prawdopodobnie będziemy mogli skorzystać z ich usług. Jednak główne działania dotyczące transferu technologii do gospodarki planujemy realizować w ramach naszego Uniwersytetu”;
- „wniesienie tych środków do LPN-T pozwoli UP wpływać na kształt decyzji Parku. Ważna jest dla nas obecność na forum Parku Naukowo-Technologicznego, do którego należą wszystkie uczelnie publiczne Lublina”
- „UP zamierza współpracować z obydwoma spółkami zlokalizowanymi w LPN-T, pod warunkiem, iż współpraca ta będzie owocować oczekiwanymi efektami.
- Oddanie w połowie listopada 2012 r. Centrum Innowacyjno-Wdrożeniowego Nowych Technik i Technologii w Inżynierii Rolniczej, a także zintensyfikowanie badań przez Centralne Laboratorium Agroekologiczne, posiadające najnowszą aparaturę badawczą wartości ok. 20 mln [zł] oraz akredytowane procedury analityczne, pozwoli na zwiększenie jakości pracy twórczej kadry akademickiej. Komercjalizację efektów tej pracy planujemy głównie (...) realizować w ramach międzywydziałowej jednostki Centrum Innowacji i Transferu Technologii (...) zorganizowanej na naszym Uniwersytecie. Zwiększy to skuteczność

uprzywilejowane jest o połowę większa niż na akcje nieuprzywilejowane; co do podziału majątku w przypadku likwidacji spółki – w ten sposób, że 3/4 majątku spółki podlegać będzie podziałowi wyłącznie między właścicieli akcji imiennych uprzywilejowanych.

komercjalizacji wyników badań i ich transfer do biznesu, a tym samym pozycję Uniwersytetu na poziomie regionalnym i krajowym".

(dowód: akta kontroli str. 132-133)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- nienawiązanie skutecznej współpracy z instytucjami wspierającymi (zrzeszającymi) przedsiębiorców w celu realizacji zadań określonych w art. 4 ust. 4 P.s.w. oraz niewykorzystywanie do komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych spółek prawa handlowego związanych z LPNT, w których utworzenie Uczelnia zaangażowała majątek i środki publiczne o wartości 2.039 tys. zł.

Tymczasem, stosownie do postanowień art. 4 ust. 4 P.s.w., obowiązujących od 1 października 2011 roku, uczelnie zobowiązane są do współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w szczególności w zakresie prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych na rzecz podmiotów gospodarczych, m.in. w drodze utworzenia spółki, utworzonej w celu komercjalizacji badań naukowych i prac rozwojowych. Do 30 września 2011 roku powołany przepis zobowiązywał uczelnie do współpracy z otoczeniem gospodarczym, w szczególności poprzez sprzedaż lub nieodpłatne przekazywanie wyników badań i prac rozwojowych przedsiębiorcom oraz szerzenie idei przedsiębiorczości w środowisku akademickim, w formie działalności gospodarczej.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, iż UP nie nawiązał skutecznej współpracy z przedsiębiorcami i instytucjami wspierającymi przedsiębiorców na rzecz transferu technologii. Tym samym nie w pełni realizował zadania określone w art. 4 ust. 4 P.s.w.". Do komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych nie wykorzystywał też spółek prawa handlowego związanych z LPNT, w których utworzenie zaangażował majątek i środki publiczne o wartości 2.039 tys. zł

3. Efektywność wykorzystania środków publicznych przeznaczonych na wspieranie komercjalizacji wyników badań naukowych lub prac rozwojowych oraz innych form ich transferu do gospodarki

Opis stanu
faktycznego

W objętym kontrolą okresie UP nie realizował projektów wspierających transfer technologii dofinansowanych ze środków publicznych, w tym z Unii Europejskiej.

(dowód: akta kontroli str. 109)

W ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej od 2008 UP realizował natomiast projekt pt. „Budowa Centrum Innowacyjno-Wdrożeniowego Nowych Technik i Technologii w Inżynierii Rolnej”, o wartości całkowitej i kosztów kwalifikowanych 92,6 mln zł, z tym 58,2 mln zł finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, 10,3 mln zł z dotacji celowej na współfinansowanie realizacji projektów europejskich i 24,1 mln zł ze środków własnych Uczelni. Według wniosku aplikacyjnego, stanowiącego załącznik do umowy o dofinansowanie, celem tego projektu w istocie jest wybudowanie i wyposażenie (w tym w aparaturę naukowo-dydaktyczną) kolejnego budynku naukowo-dydaktycznego UP, głównie dla jednostek organizacyjnych Wydziału Inżynierii Produkcji. Zgodnie z wnioskiem aplikacyjnym, wśród jednostek, które

zostaną usytuowane w budowanym obiekcie nie występują inkubatory przedsiębiorczości lub CTT. Termin zakończenia projektu przewidziany jest na drugi kwartał 2013 r. W roku tym powinny też zostać uzyskane założone w projekcie wskaźniki produktu (m.in. budynek o powierzchni użytkowej 12.496 m², z wyposażeniem naukowo-dydaktycznym o wartości 7,3 mln zł) i rezultatu (6.000 studentów korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektu, w tym 2.000 korzystających z infrastruktury dydaktycznej wyposażonej w aparaturę naukowo-badawczą).

(dowód: akta kontroli str. 110-126)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹¹, wnosi o:

- 1) poprawę skuteczności komercjalizacji rezultatów badań naukowych m.in. poprzez:
 - przeprowadzenie audytu technologicznego,
 - bieżącą aktualizację oferty w zakresie posiadanych praw ochronnych na wynalazki i wzory użytkowe,
 - podjęcie skutecznej współpracy z przedsiębiorcami i instytucjami wspierającymi przedsiębiorców,
 - udzielenie twórcom wynalazków pomocy w poszukiwaniu kontrahentów zainteresowanych gospodarczym wykorzystaniem wyników badań naukowych.
- 2) uchwalenie regulaminu zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

¹¹ Dz.U. z 2012 r., poz.82

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 20. lutego 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Lublinie

Dyrektor
Adam Peziol

DYREKTOR
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie

Adam Peziol
podpis

